

Izhaja vsaki četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . — fl. 62 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznani la se, prijemajo,
plača za vrstico je 10 k.
in za kolek 30 k.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Štv. 16.

V Mariboru 16. aprila 1868.

Tečaj II.

Tiskova pravda „Slov. Gosp.“ Končna razprava kazenska pri c. kr. okrož- nej sodnji Celjskej.

(Dalje.)

Po ostrih izrekah, ki večkrat značavajo Nemce, Ogre in Lahe kot sovražnike Slovencev, se gorko hrepeni po tem, da bi z vsemi močmi se združili vsi Slovenci v „Slovenijo“ z skupno slovensko upravo, rekoč, da ide za bitek in prepad ter po dveh razjasnjujočih prilikah, ki na naj večje napenjanje merijo, se Slovenci vnamajo, svoje slovenske brate prositi, da jih podpirajo.

Konečno se nemško uradništvo in bečka vlada dolzuje nepoštenja, ki se prizadeva ponemčevati in zaničevati slovenski jezik in narodnost ter da hoče Slovence zbrisati iz števil živiočih narodov, da jih hoče spremeniti v Nemce, kakor se spreminjajo v metulje gosenice ter tako na račun Slovencev pomnožiti Nemce. Tako delajo tudi Ogri in Lah, kar pa več ne sme biti, ako je Boga in pravice. Če imajo Nemci in nemška vlada le količikaj poštenosti in pravičnosti za Slovence, ne smejo in ne morejo več z nami toliko krivično postopati.

Ves sestavek je tako razdražljiv in izreke takoprevdarjene, da jih razume in čutimnožica.

Ker se iz ravno povedanega posnetka tega sestavka očitno razvidi prizadevanje, da se uređovanje vlade in jenih udov z neuterjenim pritoževanjem v nič devlje in pred drugimi zaničuje, in z nedovoljenim dolženjem k sovražnostim soper razne narode ter k sovražnim razprtijam med seboj zapeljati in spodbadati skuša, se je naj menj v smislu §. 28 tiskarnega zakona dne 17. grudna 1862 št. 6. drž. zak. leta 1863. tisti pregrešek soper javni mir in red dogodil, ki se ima kaznovati po §§. 300 in 302 kaz. zak. in ker so vsled §§. 239. 5. 7. 10 kaz. zak. razun do zdaj neznanega pisatelja vsi tisti teh pregreškov krivi, kateri so pomagali taj oklic tiskati, posebno kar se tiče odgovornega vrednika in tiskarja, tedaj gg. dr. Matija Prelog in Edvard Janžič, ki imata te lastnosti, prvi kot odgovorni vrednik, drugi kot tiskar „Slovenskega Gospodarja“, v katerem je večkrat omenjeni sestavek natisnen, zarad gori povedanih pregreškov po navedenih zakonskih stavkih in z ozirom na §. 11 zak. dne 17. grudna 1862 št. 7 drž. zak. leta 1863. se tožita in če bi treba bilo, se tožba proti prvemu tudi zarad prestopka po §§. 32 in 33 tisk. zak. raztegne zato, ker je vrednik periodičnega časnika v smislu teh paragrafov, če zanemari dolžno skrb in pazljivost, zmirom odgovoren. Ker sem tako predložil, da se ves obkrivljen sestavek prebere, nimam za zdaj nič več opomniti ter si za drugo pridržim končno besedo.

Prvosednik: Zdaj bere do polovice in potem g. sodnik Martinjak do konca obkrivljen sestavek.

Prvos.: Povejte mi g. dr. Prelog naj prej: jeli ste plačali kaj zaloge?

Dr. Prelog: Da!

Prvos.: Saj list vsakih 14 dni izhaja?

Dr. Prelog: Ne, vsaki četrtek; založil sem 1000 gold.

Prvos.: G. dr. Prelog, odgovarjajte tedaj na tožbo, kterej podlaga je ravno čitan sestavek slovenski.

Dr. Prelog (slov.): Na ravno zaslišano tožbo —

Prvos. (nemški): Prosim g. dr. Prelog; že poprej sem Vas opomnil, da bi se zagovarjali nemški, ker drugi toženi ne razume slovenski, Vi pa ste nemškega popolnoma zmožni.

Tedaj bi kaj zamudno bilo, Vaš zagovor sotoženemu predstavljati; sicer Vam pa ne branim, da obkrivljene besede slovenski tolmačite in razlagate. (Razpravlja se tedaj nemški). (Dalje prihodnjič.)

Gospodarske stvari.

Kako ravnati, da sadno drevje več rodi, in sadja večega, lepšega, in poprej doraste?

Na veji, ali tudi na deblu sadnega drevesa, se zareže obroček, 2 ali k večjemu 3 črte (linije) širok, in vsa skorja se olupí do golega lesa. To ravnanje sicer ni kaj novega, zakaj že 1709. leta ga je razglasil botanikar A. Magnol, in mnogi sadjerejci ga že dolgo rabijo; pa v naših krajih, se meni zdi, o tem še nič ne vejo, ali se pa bojijo, da bi se jim potem drevo ne posušilo. Nekaj enakega delajo na Nemškem, posebno v Saksoniji in Šleziji, kjer veje ali debla z železnim drotom trdno podvežejo, in tako soku branijo, da skozi prevezo ne more. Veja nad prevezom ali vrezanim obročkom kjer ji ves sok ostane, debelja priraste, več in lepših cvetnih popkov požene, in lepšega sadja rano — 2 do 3 tedne prej prirodi, kakor druge.

Hočeš kako drevo obročkati, zapomni si to le:

1. Obročkaj prve dni spomladi, kadar cvetni popki že debelji prihajajo, in kadar sok že dobro pod kožo teče, da kožo med zarezo čisto do nagega lesa lahko obeliš.

2. Hočeš celo drevo prisiliti, da ti več rodi (— kar ti pa ne svetujem —) vreži obroček pod prvo vejo okoli debla; hočeš pa le eno ali več vej bolj rodovitne imeti, izreži obroček na veji za palec nad deblom, iz kterega raste.

3. Glej, da tudi betvice ličja v obročku ne ostane, temoč da bo les čisto do golega gladko oličen.

4. Kutne potrebujejo nekoliko širjega obročka, kakor jabelke, in te širjega kakor hruške; več ko na 4 črte širokih obročkov nikar ne reži.

5. Kjer se je treba bati, da bi veter obročkano vejo odlomil, pomagaj s privezanim kolom.

6. Če si na deblu obroček vrezal, moraš spodaj vse stranske vejice porezati, drugač sok vanj sili, in drevo Ti opeša.

7. Nekoliko dui potem, ko si obroček vrezal, teče iz rane nekaj soka, kateri se sčasoma v smolo zgosti, in rano napolni, pa se vendar lesa ne prime.

8. Si obroček preozko izrezal, da se rana še pred sv. Jakobom čisto zaraste (— ne samo zasmoli, kakor je v poprejšni točki povedano) — ga pa nekoliko širjega napravi.

9. Če obročkana veja tudi drugo leto še preslabo rodi, obročkaj jo še enkrat na tistem ali drugem mestu.

10. Divjih (vodenih) vej ni treba odrezati; če jih obročkaš, jih siliš, drugo leto sadnih popkov pognati.

11. Si obročkano vejo privezal, da se ne odlomi, nimaš drugega več opraviti, kakor drugega leta pričakati, kjer boš s srčno radostjo videl, obročkano vejo vso belo v cvetju, in potem z lepim in večjim sadjem obloženo.

12. Celo drevo na deblu obročkati, ne svetujem, kajti je prenevarno, pa polovico vej enega drevesa obročkaš brez lvsne nevarnosti; samo ne vse na eni strani, temveč po vsem drevesu okoli.

Tako obročkanje sadnega drevja, ktero sicer vsako leto cveti, pa malo sadja rodi, brez velikega truda bode v krat-

kem veliko dobička dalo. Ravno to tudi pripomore, da od drevesa, katero še ni rodilo, zveš, kakšnega plemena je, da že drugo leto veš, ali zasluži drevo svojega prostora, ali ne; tako si prikrajaš dragi čas, da ni treba veliko let čakati, in na zadnje videti, da kako drevo slabega sadu rodi.

Ce imaš v drevesnici drevo, katero še ni rodilo, dobiš z obročkanjem sad prihodnje leto; imaš pa drevo, katero je že več let rodilo, in ga obročkaš zavoljo večjega, lepšega in obilnejšega sadu, dosežeš svoj namen še to leto.

Obročkanje tudi pomaga, da drevo lepši vrh, in če je v koreninah slabo, močnejše korenine dobi.

Črešnje in slive brez košice.

V spomladi razcepi dreve, katero je iz košice izrastlo, od zgoraj doli na dvoje do korenin, iztrebi z gladko obrezanim lesenim klinčkom svrž, pa varno, da les debela ne raniš, potem združi razcepljeno deblo sopet vkupej, zamaži rano s cepivnim vozkom, in ovij deblo s kakim trakom, kterege pa pozneje spet odvezati moraš, kedar se je rana spet zarastla. Sad takega drevesa ima, da se boš čudil, namesto trde košice, majhno, belo in mehko bunkico, pa je za drugo navadnemu sadju svojega plemena čisto enake velikosti, okusa in lepote.

Drag. F. Ripšl.

Bučelarstvo na Ruskem.

Z bučelarstvom se prebivavci ogromnega ruskega carstva sploh in radi pečajo. Posebno so pa Malorusi v tem poslu jako marljivi in skrbni. V srednjem in južnem Ruskem se nahajajo naj večje bučelarije. V lesnatih gubernijah ruskih in sibirskih je pridelek od polesnih bučel velik, večji kakor kder koli. Naseljenci po stepah se skoraj povsodi pečajo z bučelarstvom, vendar po kočevniškem načinu, raznašaje in razstavlja je ule svoje poletnega časa po stepah. Po zimih jih pa zakopavajo. V Harkovskem in Poltavskem so gospodarji, kteri imajo po 100 in več ulov. Pri razširjenosti carstva se sicer ne da letni pridelek na medu in vosku z številkami natančno povedati; vendar je vsaj mogoče nekoliko soditi po tem, da na primer cerkev pravoslavna na jedinem Ruskem potrebuje na naj manj za 1,200.000 rubljev voska na leto in da ga vrh te ogromne porabe še vendar vsako leto nad 110.000 pudov *) črez meje prodajo. Pridelek na medu mora pa z ozirom na velike potrebe medovarnic (lecetarij) vsako leto naj manj okoli pol miliona pudov iznašati. Leta 1864 se je spotrebovalo v ruskih medovarnicah 227.765 veder meda.

Včelar.

O g l a s.

Izvrsten svilo- in sadjerejec g. D. Čolnik oznanja s tem, da še ima lepega in zdravega semena (jajčice) svilnih črvičev in da je pripravljen vsakemu slovenskemu gospodarju imenovanega semena **zastonj** poslati, ki se pri njem oglasi. — Ravno tako tudi cepičev od žlahtnih dreves.

Podvizajte se tedaj slov. gospodarji in oglašite se taki pri imenovanem rodoljubu, ker čas bo že za svilne črviče za letos skorej pri koncu. Skusite vsi, ki imate murvina drevesa in bodite prepričani, da boste imeli v kratkem lepega dobička za mali trud. Napis in pismo se naj napravi: N.p. čast. g. Dom. Čolnik, posestnik pri sv. Benediktu pri Sv. Lenartu Sl. g. per Marburg.

Navodi k narodnemu gospodarstvu.

Del III.

(Dalje.)

15. Ker je pa ta razmera takšna, tedaj ne more biti težave, po tem pravilu družbo človeško vravnati. Gotovo se nikomur nobena krivica ne zgodi, če se družba tako osnuje, da vsakdo naj si izvoli delo in za nje plačilo, ali lenobo in za njo kazni; nasprotno pa, bila bi velika krivica vzeti komu lastnino, za katero se je trudil, in dati jo drugemu, ki je lenobo pasel. Ravnati se moramo tukaj po prejšnjih vodilih, namreč: da je vsa lastnina porazdeljena, in da je lastnikova pravica zavarovana. Ko je lastnina porazdeljena, vsaki lastnik ima svoje, kar si je pripravil, kdor pa

*) Pud se imenuje ruska vaga, ktere se poslužujejo za večje teže. Pud ima 40 ruskih ali 29/24 naših liber.

si nič ne pridela, nima nič: ko je lastnikova pravica varovana, ta ne more ne krasti ne ropati: zato edini pomoček si svoje potrebščine pridobiti je delati za nje.

16. Iz tega prevedimo, da zvesto izvrševanje dobrih postav je na dva načina mnogo koristno in dobrotno: varuje se marljivemu in poštenemu človeku vsak dobiček, ki si ga je z svojim delom in svojo zvedenostjo pridobil, lenuh se pa sili delati s tim, da se mu brani si kaj vzeti, kar si ni pošteno pridelal. Pošteni, brižljivi in delavni ljudje so zato vedno za postave; le lenuhi, potepuhi in zločinci so proti njim. Človek ki pošteno svoj posel opravlja, ki za svoj živč in druge potrebe rad dela, ne mrmra proti temu, da je vlastnina porazdeljena in se po ostrih postavah vsakemu svoja varuje; proti temu tožijo le oni, kterim za delo ni mar, a zato želijo, da bi bilo vse blago obče, da bi ga mogli brez truda, z kterim se pripravljajo, uživati; zato o nekakšnem komunizmu sanjajo in po njem zdihujejo.

17. Pri vsem tem pa se lahko vpraša: kaj je storiti z ubožci in siromaki? Poprej ko na to vprašanje odgovorimo, naj se nam pove, kako in zakaj je ubožec in siromak? Poglejmo, je li revež in slabež na telu in duši, je bolen, slep, brez roke ali noge, je li siročno in zapuščeno dete, ali vdova z majhnimi otroci? Ali pa je revež ali revka pri tem, da je pri zdravju, vendar pa zdravih rok rabiti noče ter leno in nemarno živi? Ako so prvi vzroki, tedaj se potrebnim mora vselaj pomagati, to zahteva človeška čut in dolžnost; pa pomagati se ima potrebnim le toliko, kolikor jim je v resnici potreba: Če n. p. kdo si polovico za svoj živč sam prislužiti more, dodajmo mu drugo polovico; pa zato ni nobenega vzroka, da bi takšen človek, kteremu se miloščina daja delati nehal in si toliko kolikor mu le mogoče ne sam prislužil. Ako je kdo zato vbog in revež, ker nima dela in posla, naj bi mu se to priskrbelo; ko pa pri vsem tem neče delaliti, naj se pusti brez milosti in miloščine nasledkom lenobe svoje. Po tem načinu se človek naj leži brižljiv in delaven stori, ker vidi, da sta mu le dva pcta, ali delati, ali stradati. Naj nas nikakor ne moti ono evangelijsko pravilo, „kar ubogim storite Bogu storite“, katero pravilo je vsem beračunom popoten list; poznnavati imamo poštene nesrečneže in za te vse, kar nam mogoče storiti, pa ne Boga z lenuhi družiti.

18. Zlo narobe je imeti kde takšne občinske zavode, kder se kakoršni bodi ljudje bi brez vsega dela živili, s tim da drugi, ki so delavni za nje davke plačujejo. Takšne naprave so delavnim na mnogo pohujšanje, ker vidijo, da morajo tudi za lenuhe delati; pa tudi vbožcem se s tim škoduje: človek je mnogo srečnejši, častljivejši, poštenejši zdravjši, krepostnejši, kedar si sam z svojim delom kolikor more vsakdanji kruh pripravlja. Ni kaj sramotnejšega, kakor videti zdravega in čvrstega človeka beračiti in eiganiti; pa kdor se je le nekoliko po svetu ogledal, lahko prevede, kolika množica ljudi živi samo z nesramno beračijo; ti gnjusni beračuni pa plodijo in izreajo brojne otroke svoje za ravno takšno življenje. Ti ljudje so vsi razuzdani, nezmerni, reveži do gnjusa, grdobni na telu in duši: nepripravljajo ničesar, škodijo marljivim povzivaje jim njihove prideleke; kolikor bolje bi bilo pustiti vsakega takšnega človeka pravični osodi, naj bi delal ali stradal, prisilil bi se tako k marljivosti, postal bi pošten, častljiv in vreden ud družbe človeške.

19. Mnogo ljudi je vendar tako nevednih, da niti ne znajo delati, niti ne prevedijo dobiček, kterege bi jim delo donasalo: zvedenost in znanje je tedaj prvi navod in naj večji nagon k marljivosti in delovanju. Iz tega vidimo, da zveden človek, ni samo pri vsaki stvari bolj prebrisan in previden, temoč mnogo bolj marljiv nego neveden. Jasno pa je dalje, da kar velja za enega človeka, velja za celo družbo, občino, narod, državo. Bolj ko se kdo izobražuje, izučuje in izurja srečnejši more biti, ugodnejše in prijetnejše si življenje pripraviti: srečnejšo ko tedaj katero deželo ali narod imeti hočemo, bolj imamo skrbeti da narod v izvedenosti napreduje.

(Dalje prihodnjič.)

Pod Lipo.

Podučivni in vgodni pogovori.

(Iglič in Debelko stojita pri topli peči in se pogovarjata.)
Debelko: Kdo bi si bil mislil pred nekimi dani, da bo še toliko snega padlo in da bomo morali spet kožuhe oblačiti.

Iglič: To pri nas na Štajerskem ob tem času celo ni nič nenavadnega. Pohor se začne na enkrat kaditi, potegne mrzel veter in snega imamo na enkrat zadosta, jeden topel dan ga vendar spet vsega požre in postane toplo. Pa zdaj še le naj pada, saj nam še zdaj nobenega kvara ne napravi.

Debelko. Kaj nobenega kvara ne? — Iz tega se vidi, da vi o gospodarstvu celo nič ne veste. Jaz pa vam povem, da mi je prav lepega kvara napravil.

Iglič: Kakega neki? Morebiti niste doma bili in ste domu grede mokri postali.

Debelko: Vi imate same burke v glavi. Ali to ni zadosti kvara, da so moje žlahtne breskve, ki so že tako lepo cvele, pomrzle.

Iglič: Drevesa gotovo niso pomrznila, samo cvetje je čuk vzel in letos sada ne boste dobili to je vse, ali je pa to vredno, da toliko o tem govorite, saj brez breskev jedno leto tudi lahko živite.

Debelko: Živim že brez breskev tudi, ali žal mi je vendar zanje.

Iglič: Pustiva zdaj to na stran in mi rajše rešite sledečo zastavico, ki mi je ravno na misel došla: „Brez perot so tice priletele, — So brez nog se na drevesa vsele, — Je brez rok jih hudi mož pregnal; — In brez ust še hujši jih pojel. — No povejte, kaj je to?“

Debelko: Hodite k čuku z vašimi zastavicami, saj to ni mogoče, da bi tice brez perot letale.

Iglič: Vi pač nimate celo nič poetičnega duha. To je tukaj rečeno samo v prenesenem pomenu in tice pomenijo sneg, mož brez rok veter in mož brez ust je solnce. — Morate tudi večkrat malo na poezijo misliti ne samo na breskve, posebno v zdajnjih časih.

Debelko: Ravno v zdajnjih časih celo ne, ker zdajni časi nimajo celo nič poetičnega.

Ljubomir (*nastopi z mnogimi drugimi kmeti*): No, kaj pa vidva začneta, ali sta že brala „Slov. narod“ in kako se vama dopada?

Iglič: Brala sva ga brala, in meni se je naj bolj dopal on sestavek, kteri spet L. Svetca malo tepe in rado-veden sem, kaj bo Svetec na to rekel.

Semenko: Kaj more na to reči, celo nič, saj je gola resnica, ktera se mu je že večkrat povedala, in g. poslanec, še dozdej nam ni dal odgovora, s katerim bi svoje postopanje opravičil.

Ljubomir (*hitro*): Ker mu to ni bi bilo mogoče, in zatoraj molči. Pustimo vendar zdaj Svetca in govorimo rajši dalje o drugi politiki.

Blagotič: Tako je prav. Razlagajte nam spet dalje, kaj je država, zadnjikrat ste nam rekli, da nam hočete z primerleji pokazati razliko med staro in novo državo, činite tedaj danas to, prosimo.

Ljubomir: Dobro, tako poslušajte. Razlika med novo in staro državo vam bode naj bolj jasna, če si mislite človeka od svoje prve otročje dobe do moške in jegovo obleko, ktero je v vseh teh dobah nosil, namreč, kakor otrok, fant, mladeneč in mož. Kolikrat človek jedni dobi odraste, se mu da druga obleka, obleka namreč, ktera ima dobi primerno podobo in kroj.

Iglič: O to jaz kot krojač naj bolj znam, to je gola resnica.

Semenko (*mu z roko pomigne naj molči*): Kar o posameznem človeku, to tudi velja o državi, ktera je sicer društvo ljudi, ktero si vendar tudi moramo misliti kakor osebo. Stara država še je bila ali v plenica ali še je nosila celo otročjo obleko, nova država pa nosi obleko moža. Kar se pri obleki pravi podoba ali kroj to se pri državi imenuje vravnava države.

Žalec: Kaj pa to je državna vravnava?

Ljubomir: Državna vravnava je zunajna predstava države. Ravno kakor se vsaki človek po svoji obleki predstavlja in s tem bolj prikupi, čim lepše se mu obleka prilaga in čim čistejša je, tako ravno tudi pri državi, čije vrednost se ceni samo po njeni vravnavi.

Semenko: Če sem vaše razlaganje dobro razumel, se mi zdi, da morajo biti različne državne vravnave.

Ljubomir: Tako tudi je, in razlika med državnimi vravnami se nahaja posebno v razliki, kako različne države izvršavajo državno oblast.

Žalec: Kaj pa je državna oblast?

Ljubomir: Državna oblast je pooblastilo v imenu države to storiti, po čem se namen in cilj države dosegne. Razlike državnih oblasti činijo tedaj različne državne vravnave.

Semenko: Ktere posebno državne vravnave pa tedaj imamo?

Ljubomir. O tej prihodnjič in sicer danas teden, če bomo imeli časa. Z Bogom!

Prebivavci sveta.

Na zemlji biva 1288 milionov ljudi. Med njimi je 369 mil. kavkaškega plemena, 552 mil. mongolskega, 190 mil. etiopskega 200 mil. malajskega in 1 mil. amerikkanskega plemena. Govorijo 3604 jezikov in imajo 1000 različnih ver. Čez leto umrje okoli 33 mil. ljudi, v enem dnevu 91.934, v jedni uri 3730 in v jedni minuti 60. — Toliko pa se jih tudi rodi, če ne več. — Jemaje srednjo premero živi jeden samo 33 let. Jeden četrť ljudi umrje pred 7. letom, polovica pred 17. letom. — Od 10000 ljudi doživi samo jeden 100 let od 500 jeden 80 let od 100 jeden 65 let. — Od vseh prebivavcev sveta sam $\frac{1}{8}$ del more nositi orožje. 335 mil. je kristjanov, 5 mil. židov, 600 mil. aziatske vere, 100 mil. mahomedancev in 200 mil. ajdov. Med kristjani je 170 mil. rimske, 76 mil. grške vere in 80 mil. protestantov.

Dopisi.

V Mariboru 14. aprila. Na veliki petek in soboto je pri nas padlo spet mnogo snega in še danas ga je po vinogradih zadosti, tudi mraz je bil zadost oster, kvara vendar skoraj nobenega ni napravil. Na polju se vse lepo kaže.

8. t.m. je imela tukajšna kmetijska podružnica sejo, pri kateri se je mnogo članov vdeležilo. Spočetka se je mnogo časa potratilo s zatožbo proti predsedniku dr. Mülle-ju; ker mu vendar nasprotniki tega niso mogli dokazati, zastran česar so ga zatožili, namreč da bi on bil zares nasproti deloval onemu odboru, ki se je poprijel mitničnih zadev, so tožbo spet odstranili. — Čuditi je se, da je g. dr. Mülle bil s tem zadovoljen, ker ga je ravno ta strauka prej po časnikih hudo ogovarjala! — V tej seji se je tudi sklenolo, naj se na podlagi dosedajnih skušenj osnuje nov mitničen red glede na gospodarske vožnje in naj se natanko odloči, ktere vožnje so gospodarske. V ta namen izvoljen odbor (gg. Brandstetter, dr. Dominkuš in stotnik Seidl) ima tudi preiskavati, kako bi se dali sedanji dohodki od mitnic nadomestiti.

Iz Ribnice. Ko sem v 13. listu „Slov. Gospodarja“ bral dopis iz Koroške, v katerem je stalo, da koroški deželni odbor celo ne gleda na §. 19 temeljnih postav in da slovenskim srenjam samo nemški dopisuje; mi je na enkrat nehote na misel došlo, da morebiti imenovani odbor ne dobiva postav v svoji „Amtssprachi“, temoč v slovenskem jeziku. — Mogoče bi bilo, ker naše slovenske srenje dobivajo postave v nemškem jeziku, morebiti zato, da jih ne bi razumele. Čuli smo, da se v Beču tiskajo postave v nemškem in slovenskem jeziku, mogoče je tedaj, da se je pri razpošiljanju vrinola kaka pomota, in da Slovenci dobivajo nemško tiskane postave, Nemci pa slovensko tiskane, Celovski deželni odbor pa ne bere Slovenščine, ker ni jegova „Amtssprache“ in zatoraj je tudi mogoče, da še §. 19 ne pozna. Pred jednim mesecem je srenja „Janžev vrh-Arlea“ pisala v „Amtssprache“ okrajnemu uradu, in prosila naj bi ji blagovolil oznaniti, kje se dobivajo nove, vsaki srenji potrebne postave v slovenskem jeziku tiskane; mesto vsakega odgovora je vendar dobila slovenska srenja postave v nemškem jeziku t. j. v „Amtssprachi“ tiskane. Prebirali smo jih, kolikor nam je bilo mogoče in res smo našli v njih prav lepo natisnen §. 19 in smo se po tem takem z lastnimi očesi prepričali, da se §. 19 res nahaja na papirju. — Radi pa bi vendar tudi izvedeli, kaj naši slovenski državni poslanci prav za prav na Dunaju delajo? —

Politični ogled.

Dunajska vlada je razglasila po svojih časnikih, da hoče za zdaj ostati pri svojih denarstvenih predlogih. — Minister Brestel pa je naznanil, da hoče stopiti iz ministerstvu če ne bi mogel vpeljati davek na premoženje.

V Pestu bodo prej ko ne v kratkem imele zvonajne države svoje konsule, začne se s francoskim in turskim konsulom. Srbski rumunski poslanci ogrskega zbora so sklenoli, da se hočejo le tedaj vdeleževati posvetovanja in sklepanja o narodnosti, če bo temu podlaga osnova srbskih poslancev.

Moravsko ima dobiti novega deželnega namestnika; ki bode ministru Giskri celo po volji.

Francoski minister Moustier govori zmirom o samem miru, v Grenoblu pa se vedno razlaga glas „boj tiranom!“

Iz Angleške se je telegrafiralo, da hočejo ministri odstopiti.

Glasi se, da se hoče Viktor Emanuel vladarstva odpovedati in novo Italijo prepustiti princu Humbertu.

Na Grškem se mogočno pripravljajo vse stranke za prihodnje volitve. Kralj želi, da bi se vlada ne vtikala v volitve in da naj vsaki voli po lastnem prepričanju.

Lopez izdajec cesarja Maksa je v Meksiki zaprt. Meksikanci so spoznali, da postava, po kateri je bil cesar Maks obsojen, ni ustavna. Preklesno!

Govori se, da hoče Luka Vukalovič zopet se postaviti na čelo črnogorske vstaje. Med Črnogorci, posebno med Pivljanci se pripravljajo resne stvari. Osman Paša je poslal nekoliko redne vojaščine s 8 topovi na črnogorsko mejo.

„Slov. narod.“

Novičar.

— Srenjski odbor v Levovu je v svoji izvanredni seji sklenol, da se naj pošlje državnemu zboru ugovorno pismo proti predlogu, po katerem bi se naj upeljal davek od premoženja.

— V Postojni zdaj tudi snujejo čitalnico, imajo že tudi več let moški pevski zbor, kateri se je lani, ko so obiskali bratje Hrvati Postojno, že prav krepko obnašal, in je s prav lepimi slovanskimi pesmami razveselil tako, da ga je vse hvalilo. Tako je prav, le vsi krepko naprej, kolikor nam je naj več mogoče.

— Iz Solkana smo zvedeli veselo novico, da so tamo volili za srenjskega predstojnika prav narodnega gospoda, namreč M. Doljaka in da je zatoraj upati, da se bode prihodnji pri srenji samo v slovensčini uradovalo, kar bi poprek sve slovenske srene činiti morale, če hočemo napredovati.

— V Ljubljani bodo v kratkem spet nove volitve v mestni zbor, pri katerih, upamo, da bode spet zmagala narodna stranka. Da bode nasprotna stranka soper to vse mogoče strune nepela, je gotovo, upamo pa vendar, da narodna stranka tudi ne bo spala.

— Čuje se, da se bodo sklicali deželni zbori že meseca junija, ne bodo vendar dolgo zborovali, ker kesneje se bodo spet sklicale delegacije.

— Pripoveduje se, da bode cesar Napoleon prihodnje poletje obiskal ruskega cesarja v Petrogradu.

V Hrudimu (na Ceski) so na konjski sejem pripeljali blizo 6000 konj na prodajo. Pokupljeni so bili hitro in naj več so jih kupili ogerski cigani in jih plačali z pruskimi srebernimi tolarji.

— Zarad pisem, za ktera se vzame recepis na pošti ali ktera se rekomandirajo, je dalo ministerstvo novo postavo, po kateri (razun takih, ki obsegajo menične proteste ali ki se imajo poslati po ekspresu) ni več treba, da bi se na pečatno stran zapisalo ime in stanovanje izročitelja; tudi se taka pisma z voskom, oblati ali kakor koli zapečatijo, ako ta pisma ne grejo v vnanje dežele.

— Tretja postava, enakega duha kakor zakonska in šolska, je v državnem zboru že tudi rešena: imenuje se medverska postava; jeno jedro je to, da vse vere, ki jih priznava država, imajo prihodnje biti v našem cesarstvu ravnopravne; Avstrija, čeravno so jena večina katoličani, ne bode več pred vsem katoliška. Soper to so govorili prof. Jäger, Greuter in Bariewicz, ki so pogumno zagovarjali katoliško reč; nasproti pa so govorili protestant Schneider, žid Kuranda in Schindler. Sprejeta je bila vsa po duhu „nove dobe“; samo to se je dodalo, da med službo božjo v nedeljah se ne sme očitno delati; sicer prestanejo po tej novi postavi reverzi zarad izreje otrok, kadar so starši dvojne vere; zlahkoma bode se menjavala vera itd. Zdaj še bo šla ta postava v gosposko zbornico, kjer jo bode večina gotovo radostno sprejela. Po tem grejo vse tri postave do

cesarja, ker po tem še so le veljavne, ako jih Jih Veličanstvo potrdi.

— Neki časniki pišejo, da so si novi ministri že zlo navskriž. Grof Potocki in Taaffe izostajata mnogokrat iz ministrskih sej in grof Potocki hoče iz ministerstva stopiti.

— Od 12. do 28. marca t. l. se je izvozilo iz Ljubljane v Trst po železnici 1507 centov moke. Razun tega pa iz Stajerskega in Kranjskega 1398 centov.

— Mnogo se je govorilo o pismu, ki je došlo od Papeža na našega cesarja; zdaj pa se spet glasi, da je pismo samo podtakneno.

Tržna cena pretekli teden.

	V Varaž-		V Mariboru		V Celju		V Ptuj	
	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	5	70	5	85	6	40	4	40
Rži	3	80	4	20	4	20	3	60
Ječmena	3	—	3	15	3	80	—	—
Ovsa	1	80	2	—	2	10	1	80
Turšice (kuruze) vagan	3	20	3	35	3	30	3	10
Ajde	3	—	3	—	3	50	2	80
Prosa	3	—	2	90	3	20	—	—
Krompirja	1	80	1	5	1	30	1	—
Govedine funt	—	20	—	24	—	23	—	25
Teletine	—	22	—	26	—	24	—	26
Svinjetine črste funt	—	28	—	26	—	22	—	25
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	11	—	—	—	8	—	10	—
„ 18“	—	—	4	80	—	—	—	—
„ 36“ mehkih	7	—	—	—	5	50	7	—
„ 18“	—	—	3	50	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	50	—	65
„ „ mehkega „	—	60	—	50	—	50	—	55
Sena cent	1	70	1	20	1	—	1	10
Slame cent v šopah	1	20	—	95	—	65	—	—
„ „ za steljo	1	—	—	60	—	60	—	—
Slanine (špeha) cent	40	—	34	—	36	—	33	—
Jajec, pet za	—	10	—	5	—	8	—	6

Cesarski zlat velja 5 fl. 58 kr. a. v.

Ažijo srebra 115.—

Narodno drž. posojilo 62.50.

Loterijne srečke.

V Gradcu 8. aprila 1868: **43 14 68 85 60**

Prihodnje srečkanje je 22. aprila 1868.

Priporočba.

Mnogoletna prodajalnica

„pri tkalcu.“

Vsem kupovalcem in odjemnikom, ki so zdaj kupovali suknjo, platno, robce in drugo manufakturno blago v moji prodajalnici, ki že obstoji višje od 40 let in je po domače znana pod hišnim imenom „pri tkalcu“, v Graškem predmestju, naznanjam v obrambo kakih pomot, da stoji moja prodajalnica (štacuna) na svojem dosedanem mestu in da ni v nikakoršni zvezi ali dotiki z novo, v sosesčini nastalo kupčijo, ki si je prilastila moje hišno ime.

V Mariboru, aprila mesca 1868.

Jožef Wundsam,

kupec z manufakturnim blagom.

Nova kupčija!

Dovolujem si p. n. občinstvu naznaniti, da sem v Graškem predmestju v Reiser-jevi hiši kupčijo z manufakturnim in platnenim blagom pod štacunskim imenom

„pri tkalcu“

odprl. Pri ti priliki priporočam svoje veliko skladišče Rumburškega in kreaškega platna, belega in barvanega, platnenih robcev, blaga za oblačila, perkala, vseh vrst sukna, peruviena, toskina, tüfla, blaga za hlače in suknje, talare in vseh v to biro spadajočih rob.

Prizadeval si bodem častitem kupcem in odjemnikom vrlo in dobro postreči in prosim tedaj naj me prav obilno z svojimi naročbami počastijo.

J. Kokošinek.

pri tkalcu.